

**Köy kanununun 20 ve 30 uncu maddelerinin değiştirilmesi
hakkında 1/784 numaralı kanun lâyihası ve Dahiliye encümeni
mazbatası**

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayı 6/3063

25-X-1933

B. M. M. Yüksek Reisliğine

442 sayılı köy kanununun 20 ve 30 uncu maddelerinin değiştirilmesi hakkında Dahiliye vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 25-X-1933 te Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte yüksek huzurlarına sunulmuştur efendim.

Başvekil

İsmet

Esbabı mucibe

Türk tarihinin her sahasında ve her safhasında erkeğile yanyana her fedakârlığı yapan, millet ve vatan işlerinde büyük ferağatle her mahrumiyete, her cefaya ve her acıya katlanan, milletin vatanın felâket ve saadetlerine aynı hisle iştirak eden büyük kalpli ve yüksek faziletli Türk kadını müsterek eseri olan bu cümhuriyette kendi evinin işlerinde olduğu gibi belediye işlerinde de temiz ve ciddi mevkiini almıştır. Köy içtimai ve iktisadi bünyesinde gördüğü mühim vazife dolayısıyla de köy işlerinde kendisine lâyük olan mevkii alması icap edeceği nazarı itibare alınarak belediyede olduğu gibi köy işlerinde de kadınların bulunması hem haklarıdır, hem de köy işleri için çok faidelidir.

Bundan başka ve daha mühim bir sebep te cümhuriyet ve inkilâbın türk kadınına verdiği yüksek mevkii, köyde de filen köy idaresine de intihap etmek ve intihap olunmak hakkını vermek suretile inkilâbın yürüyüşünü ilerletmektir. Halbuki 442 sayılı köy kanunu, köylü kadınlarımızın muhtar ve ihtiyar meclisi azalıklarına seçilmesine ve bunları seçmede rey sahibi olmasına müsait olmadığından mezkûr kanunun 20 inci ve 30 uncu maddelerinin değiştirilmesi düşünülmüş ve işbu kanun lâyihası bu esasa göre hazırlanmıştır.

Dahiliye encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Dahiliye encümeni

Karar No. 62

Esas No. 1/784

26 - X - 1933

Yüksek Reisliğe

442 sayılı köy kanununun 20 ve 30 uncu maddelerinin değiştirilmesi hakkında Dahiliye vekilli-

ğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 20 - X - 1933 te Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibesile birlikte Yüksek Meclise sunulduğuna dair Başvekâleti celilenin 26 - X - 1933 tarih ve 6/3063 numaralı tezkeresi encümenimize havale buyurulmakla 26 - X - 1933 tarihli toplantımızda mesele görüşüldü:

Türk hayatında erkeğile birlikte her hizmeti ifa eden kadınların köy muhtarlığına ve ihtiyar heyeti azalığına intihap olunmaları her cihetle takdire şayan bir karar olacağından kanun lâyihası kabul olunmuş ve maddelerde yapılan cüzi tadilâtla Heyeti Celileye arzı ve lâyihanın müstacelen ve tercihan müzakeresinin istirhamı karargir olmuştur.

Da. E. Rs. Na.	Rs. V.	M. M.	Kâ.	Aza	Aza	Aza	Aza
Çanakkale		Çanakkale		Malatya	Adana	Muş	Giresun
Şükrü		Şükrü		Muttalip	Ali Münif	Hasan Reşit	A. Münir
Aza	Aza	Aza	Aza				
Zonguldak	Niğde	Şebin K.	Ordu				
Rifat	Ali Galip	Vasfi Raşit	İsmail				

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

442 sayılı köy kanununun 20 ve 30 uncu maddelerinin değiştirilmesine dair kanun lâyihası

MADDE 1 — 442 numaralı köy kanununun 20 nci maddesi aşağıdaki gibi değiştirilmiştir:

Her köyde bir köy derneği, bir köy muhtarı, bir de ihtiyar meclisi bulunur. Köyde 24 üncü maddeye göre köy muhtarını ve ihtiyar meclisi azalarını seçmeğe hakkı olan erkek ve kadın köylülerin toplanmasına köy derneği derler. Köy muhtarı ve ihtiyar meclisi azaları doğrudan doğruya köy derneği tarafından ve köylü erkek ve kadınlar arasından seçilir. Köy muhtarı ihtiyar meclisinin başıdır.

MADDE 2 — Mezkr kanunun 30 uncu maddesi aşağıdaki gibi değiştirilmiştir:

Baba, ana, oğul kız, güvey, gelin ve kardeşlerin ihtiyar meclisinde aza olarak bir arada bulunmaları yasaktır. Bunların seçilmiş olduğu görülürse içlerinden en çok sayı kazanmış olan kadın veya erkek azalıkta bırakılır. Sayıları beraber olursa evli olan, ikisi de evli ise yaşı büyük olan, yaşları da beraberse çocuğu çok olan tercih olunur. Çocuk adedi de beraber olursa kura çekilerek kurada adı önce çıkan azalığa alınır.

MADDE 3 — Bu kanunun hükmü neşri tarihinden başlar.

442 sayılı köy kanununun 20 nci ve 30 uncu maddelerinin değiştirilmesine dair kanun lâyihası

MADDE 1 — 442 sayılı köy kanununun 20 nci maddesi aşağıdaki gibi değiştirilmiştir:

Her köyde bir köy derneği, bir köy muhtarı, bir de ihtiyar meclisi bulunur. Köyde 24 üncü maddeye göre köy muhtarını ve ihtiyar meclisi azalarını seçmeğe hakkı olan kadın ve erkek köylülerin toplanmasına köy derneği derler. Köy muhtarı ve ihtiyar meclisi azaları doğrudan doğruya köy derneği tarafından ve köylü kadın ve erkekler arasından seçilir. Köy muhtarı ihtiyar meclisinin başıdır.

MADDE 2 — Mezkr kanunun 30 uncu maddesi aşağıdaki gibi değiştirilmiştir:

Ana, baba, kız, oğul, gelin, güvey ve kardeşlerin ihtiyar meclisinde aza olarak bir arada bulunmaları yasaktır. Bunların seçilmiş olduğu görülür ise içlerinden en çok sayı kazanmış olan kadın veya erkek azalıkta bırakılır. Sayıları beraber olur ise evli olan, ikisi de evli ise yaşı büyük olan, yaşları da beraber ise çocuğu çok olan tercih olunur. Çocuk adedi de beraber olur ise kura çekilerek kurada adı önce çıkan azalığa alınır.

MADDE 3 — Bu kanunun hükmü neşri tarihinden başlar.

MADDE 4 — Bu kanunun hükümlerini yaptırmağa Dahiliye ve Adliye vekilleri memurdur.

25 - X - 1933

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.	Da. V.
<i>İsmet</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>		<i>Ş. Kaya</i>
Ha. V.	Mal. V. V.	Mf. V. V.	Na. V.
<i>Dr. T. Tüştü</i>	<i>Hilmi</i>	<i>Dr. Refik</i>	<i>Hilmi</i>
İk. V.	S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>M. Celâl</i>	<i>Dr. Refik</i>	<i>Ali Rana</i>	<i>Muhlis</i>

MADDE 4 — Bu kanunun hükümlerini yaptırmağa Dahiliye ve Adliye vekilleri memurdur.

